

Motion

1981/82: 1998

Rune Rydén m. fl.

Omprövning av beteckningsreformen för fastighetsregistrering

Få enskilda reformer av administrativ och teknisk karaktär har diskuterats så ofta och under så lång tid som fastighetsdata- och beteckningsreformerna. Riksdagen har under årens lopp behandlat dessa frågor vid ett stort antal tillfällen med anledning av regeringsförslag och motioner.

Under förra årets riksmöte behandlades motionerna 1980/81: 627 och 1980/81: 628, i vilka föreslogs att beteckningsreformen skulle ses över och omprövas. Motionerna avlogs med hänvisning till att inom regeringens kansli övervägdes lämpligheten och möjligheten att utreda om det finns ytterligare budgetmässiga besparingsmöjligheter inom denna sektor. I årets budgetproposition redovisas översiktligt det utredningsarbete som bedrivits av lantmäteriverket för att söka besparingar genom att se över reglerna för beteckningsreformen. I bil. 16, s. 120, konstateras att "den korta tid som har stått till verkets förfogande har inte medgett en så grundlig översyn att frågan om att upphöra med eller ändra förutsättningarna för beteckningsreformen har kunnat belysas i hela sin vidd". Föredraganden anser därefter att det utredningsmaterial som lantmäteriverket har redovisat inte ger tillräckligt underlag för regeringen att nu ta ställning och att frågan därför bör beredas vidare.

Vi vill erinra om att när riksdagen 1968 beslutade att fastighetsregistrering skulle reformeras skedde det huvudsakligen med målsättningarna

1. att ett enhetligt fastighetsregister skulle införas,
2. att enhetliga fastighetsbeteckningar skulle användas,
3. att kommun i stället för socken skulle utgöra registerområde, samt
4. att ADB skulle användas för att föra registret.

Erfarenheter och uppgifter som kommit fram under reformgenomförandet visar att de grunder på vilka det ursprungliga beslutet fattades var – lindrigt uttryckt – otillfredsställande. Såsom påvisades i de inledningsvis nämnda motionerna är de ursprungliga motiven för beteckningsreformen inte längre giltiga. Hela beteckningsreformen framstår nu såsom onödig.

Några egentliga kostnadskalkyler, där man redovisat *samtliga* kostnader för *samtliga* inblandade parter, för reformens genomförande har aldrig presenterats riksdagen. Såväl vid det ursprungliga beslutet 1968 som vid beslutet 1974 om ändrade riktlinjer för reformarbetet var dock riksdagen medveten om att den skulle medföra vissa kostnader. Nuvarande erfarenheter visar enligt vår mening klart att kostnaderna för landet är betydande och vida överstiger de uppskattningar som gjorts, t. ex. 1976 av fastighetsdatakommittén. I motionerna 1980/81: 627 och 1980/81: 628 gjordes den bedömningen att de totala kostnaderna inom landet för beteckningsreformen kommer att snarare

överstiga än underskrida 100 milj. kr.

En dominerande andel av genomförandearbetet och kostnaderna drabbar kommunerna om man beaktar följdverkningarna hos t. ex. byggnadsnämnder, fastighetskontor, gatukontor, stadsingenjörskontor, hälsovårdskontor m. fl. Vi finner det därför naturligt att Svenska kommunförbundet (ref. prop. 1981/82: 100, bil. 16, s. 121) motsätter sig att beteckningsreformen drivs vidare enligt gällande regler. Lantmäteriverket och de övriga myndigheter och organisationer som verket samrått med under sitt senaste utredningsarbete synes i denna fråga representera egenintressen, medan kommunförbundet företräder dem som kostnadsmässigt och på annat sätt drabbas av reformen. Lantmäteriverkets bedömning att beteckningsreformen på sikt är lönsam genom sitt bidrag till fastighetsregistrets funktion är, enligt vår mening, inte styrkt och motsägs kraftfullt av de kostnader som uppstått hos de kommuner där den hittills genomförts. De underlag som nu föreligger är tillräckliga för att ta ställning mot ett fortsatt reformgenomförande enligt nuvarande riktlinjer.

Utöver kostnaderna kvarstår de principiella och praktiska invändningarna och kritiken mot beteckningsreformen fortfarande i stor utsträckning. Många tusen fastigheter kommer att få sina namn ändrade, vilket förorsakar fastighetsägare, brukare, hyresgäster, inteckningshavare, kommunala och statliga myndigheter, banker och andra inrättningar såväl besvär som merarbete. De nya beteckningarna blir ofta långa, klumpiga och ologiska och kommer att få svårt att slå igenom i bygderna. De kontakter vi haft med människor inom de områden där reformarbetet pågår indikerar att motståndet och kritiken snarare ökar än minskar efter hand. Dessa invändningar är i sig själva tillräckliga skäl för att ompröva beteckningsreformen.

Mot bakgrund av det anförda hemställs

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om att beteckningsreformens genomförande enligt nuvarande riktlinjer omedelbart avbryts,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer om att en skyndsam översyn görs av riktlinjerna för beteckningsreformen för att uppnå besparingar och förenklingar.

Stockholm den 25 januari 1982

RUNE RYDÉN (m)

GÖTHE KNUTSON (m)

LARS AHLMARK (m)

JOAKIM OLLÉN (m)